

Вашите трудови права

Вашите права като работници са защитени от законите на Обединеното кралство. Някои права се прилагат още при постъпването ви на работа, други зависят от продължителността на заетостта. Този раздел предоставя информация за това какво трябва да очаквате от вашия работодател. Това са вашите законови права.

Минимална ставка за заплащане за страната

Ако сте назначени на постоянна работа, на краткосрочен договор или работите за агенция, минималното възнаграждение, което трябва да получавате, е съответната минимална ставка за заплащане. Това може да е минималната ставка за заплащане за страната (National Minimum Wage; NMW) или ставка за покриване на жизнения минимум за страната (National Living Wage; NLW), в зависимост от възрастта ви.

Ако ви се плаща на „изработена бройка“ (тоест за бройките, които изработвате, опаковате, прехвърляте и т.н.), тогава пак трябва да получавате като възнаграждение поне еквивалента на съответната минимална ставка за заплащане. Съществуват някои изключения, включително за самонаетите лица и доброволците.

За повече информация относно минималните ставки за заплащане и ставките за покриване на жизнения минимум посетете интернет страницата **GOV.UK** и направете търсете за „**NMW**“.

Работни часове

Не трябва да работите повече от 48 часа на седмица, включително всякакъв извънреден труд, освен ако това не е по ваше желание.

Вие имате право на поне един почивен ден на седмица или на два дни на всеки две седмици. Ако работите повече от шест часа на ден, трябва да имате почивка от поне 20 минути.

Годишен отпуск

По закон имате право на минимален брой седмици платен отпуск на година, започвайки от първия ви работен ден. Това включва работниците на непълно работно време и на срочен трудов договор. Направете търсете за „**pay and work rights**“ (права на заплащане и труд) на интернет страницата **GOV.UK** за най-актуалната информация.

Подробности за правото ви на отпуск трябва да са посочени във вашия трудов договор. Отпускът се изчислява на база на нормалните ви работни часове (пропорционално за работещи на непълно работно време), натрупвайки се през периода, в който работите за вашия работодател, и трябва да се заплаща на нормалната ви работна ставка. Вашият работодател има право да реши кога да вземете отпуск, но ако имате проблеми при получаването на разрешение, трябва да се свържете с GLAA (Служба за контрол на трудовото посредничество и трудовата експлоатация).

Когато напускате работа, трябва да ви бъде заплатен натрупаният, но неизползван до момента отпуск. Ако работодателят ви не позволява да излезете в отпуск или ви дължи обезщетение за неизползван отпуск, можете да се свържете с телефонната линия Acas Helpline или със Citizens Advice (Служба за консултиране на граждани) за напътствия как да получите парите си. На интернет страницата **www.gla.gov.uk/contacts** можете да намерите допълнителни телефони за контакт.

Подробен фиш за работно възнаграждение

На деня, в който ви плащат, трябва да получите фиш за работно възнаграждение, който да показва брутното и нетното ви възнаграждение. Този фиш може да е отпечатан или електронен документ, който трябва да посочва сумите и основанията за всякакви удръжки от вашето възнаграждение.

Удръжки, като данъци и осигуровки (National Insurance), могат да се променят на седмична база и трябва да са посочени на всеки фиш за работно възнаграждение. Трябва да получавате договореното си възнаграждение навреме и то трябва да включва полагащите ви се обезщетения за отпуск или болнични.

Удръжки от работното възнаграждение

Вашият работодател може да прави само определени удръжки от вашите възнаграждения и те трябва да са посочени на фиша за работно възнаграждение. На фиша ви винаги трябва да е посочена „нетната сума“ след приспадане на удръжките.

Някои удръжки са установени по закон, като данъци и вноски за осигуровки (National Insurance), а за други може да сте се съгласили във вашия трудов договор, като например разходи за квартира или транспорт. Моля, имайте предвид, че някои удръжки, упоменати в договорите, може да не са законни. Ако не сте сигурни, консултирайте се с GLAA.

Дори да сте се съгласили на определени удръжки, те не трябва да свеждат възнаграждението ви под съответната минимална ставка за заплащане, с изключение на ограничена сума за квартира. Направете търсете за „**pay and work rights**“ (права на заплащане и труд) на интернет страницата **GOV.UK** за повече информация.

Здраве и безопасност

Вашият работодател носи правна отговорност за здравето и безопасността ви по време на работа. Трябва да получите информация и обучение по здравеопазване и охрана на труда, безплатно защитно облекло и всички необходими техни замени, където е необходимо.

Обезщетение за болнични

Вашият трудов договор трябва да посочва какво заплащане ще получите в случай на отсъствие по болест. Минималната сума, на която имате право в Обединеното кралство, е законово обезщетение за болнични (Statutory Sick Pay; SSP). Това е приложимо, когато отсъствате от работа за четири или повече последователни дни. Вашият договор може да предвижда допълнително заплащане или ползи при други обстоятелства.

Вашите общи условия при трудови взаимоотношения

Това е споразумение между вас и вашия работодател. По закон, ако сте били назначени на работа за повече от един месец, трябва да получите подробности за вашите общи условия в писмен вид.

Трябва да получите общи условия в писмен вид в рамките на два месеца след започване на работа и те трябва да съдържат следната информация:

- Вашето име
- За кого ще работите
- Какъв вид работа ще извършвате
- Датата, на която сте започнали работа
- Вашата месторабота
- Вашата ставка за заплащане и колко често ще ви се плаща (седмично или месечно)
- Работни часове
- Полагаем платен отпуск
- Полагаемо обезщетение за болнични
- Дисциплинарните процедури, процедурите за уволняване и обжалване
- Предизвестие, което трябва да дадете при напускане или да получите след уволнение

Вашият работодател може да променя общите условия на договора ви само с вашето съгласие.

За връзка с нас

Gangmasters & Labour Abuse Authority

PO Box 10272, Nottingham, NG2 9PB

www.gla.gov.uk

Имейл: **intelligence@gla.gov.uk**

+44 (0)345 602 5020

Безплатна поверителна телефонна линия за подаване на сигнали:

0800 432 0804

За повече съдействие посетете интернет страницата **www.gla.gov.uk/contacts**

За GLAA

The Gangmasters & Labour Abuse Authority (GLAA) е организация, създадена за защита на работниците от експлоатация.

За нас работят специализирани следователи, които могат да разследват проблемите на работниците, започвайки от занижаване и неплащане на работно възнаграждение и стигайки до нарушения за принудителен труд, свързани с трафик на хора и други аспекти на съвременното робство.

GLAA продължава да работи със стабилна схема за разрешителни за „трудова посредници“ – компании и лица, предоставящи работници за извършване на различни дейности в производствения сектор на Обединеното кралство. Това включва селско стопанство, градинарство, събиране на миди и свързаните с тях обработка и опаковане.

Всички лицензирани трудови посредници трябва да се придържат към редица стриктни стандарти за издаване на разрешителни. Предоставянето на временни работници за горепосочените отрасли без разрешително е престъпление, което се наказва с максимална присъда от 10 години. Престъпление е също и влизането в споразумения с нелицензиран доставчик на работна ръка. Това се наказва с максимална присъда от шест месеца.

Помогнете ни да спрем трудовата експлоатация

Ние се нуждаем от вашата помощ, за да защитим правата ви и да гарантираме, че работите при условия, които ви се полагат по закон. Моля, свържете се с нас, ако смятате, че не сте третираны подобаващо, честно или законно.

Без информация от вас не можем да помогнем

Можете:

- да се обадите на телефон **0345 602 5020** (опция 2) и да говорите директно с нас – от понеделник до петък между 9 и 17 часа (има преводачи на разположение);
- да пишете на адрес **intelligence@gla.gov.uk**;
- да се обадите БЕЗПЛАТНО на нашата поверителна телефонна линия за подаване на сигнали **0800 432 0804**;
- да подадете информация през нашия уеб сайт на адрес **www.gla.gov.uk**;
- да ни пишете на адрес: GLAA, PO Box 10272, Nottingham, NG2 9PB.

Ако желаете да обсъдите вашите трудови права с опитен консултант, се свържете с вашето местно бюро на Citizens Advice (Служба за консултиране на граждани) или се обадете на телефонната линия ACAS Helpline на **0300 123 1100**.

Стандарти на GLAA за издаване на разрешителни

По законите на Обединеното кралство вашият работодател е задължен да предпазва работниците от лошо третиране и експлоатация.

Същите закони ви дават определени права и те са свързани с неща, като:

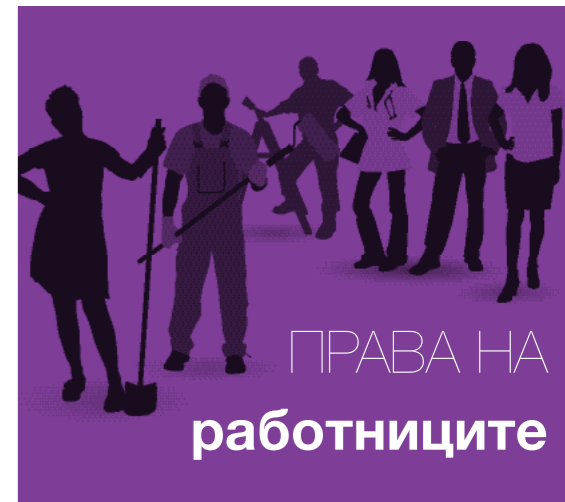
- вашите работни възнаграждения – вие трябва да получавате минималната ставка за заплащане за страната (National Minimum Wage);
- какво обезщетение за отпуск да получавате;
- общите условия във вашия договор;
- продължителността и честотата на почивките при работа;
- как се отнасят с вас на работа;
- предпазване на вашето здраве, благосъстояние и безопасност чрез работене по безопасен начин и/или предоставяне на защитно оборудване, когато е необходимо;
- стандартите за осигуряване на подслон/квартира и транспорт, ако се предоставят от вашия работодател.

Стандарти на GLAA за издаване на разрешителни – продължение

Същите права са защитени и от стандартите, които важат за разрешителното от GLAA.

Вашият работодател трябва да разполага с валидно разрешително, ако работите в селското стопанство, градинарството, събирането на миди и всякакви свързани с тях обработка и опаковане.

Ако се опасявате, че някой работи без разрешително или не спазва законовите изисквания, моля, свържете се с GLAA.

За защита на уязвими
и експлоатирани работници